

Esriptura de natura

Escriure sobre la natura o sobre les relacions que mantenim els humans amb la natura és el que faig sovint dins d'aquesta secció, "Natura urbana". Darrerament, en català s'ha forjat un nou terme per referir-se a aquest tipus d'escriptura: "litenatura", la fusió dels termes literatura i natura. Els escriptors anglosaxons que es dediquen a aquesta feina fan "Nature Writing" i ens porten molt avantatge. No és un gènere nou en anglès, té una llarga tradició. En canvi, en català cal fer una petita recerca per trobar aquest fil prim de la tradició, que queda dispers entre molts autors i autores sense cap exclusivitat.

Un tros de natura, una zona d'aiguamolls, pot ser un argument per a la "litenatura"

Una possible definició de l'escriptura de natura és la que ens dona la Viquipèdia. Inclou escrits diversos que van de la ficció a la no ficció, la poesia i la prosa que versen sobre la natura o fets naturals i que tenen com a objectiu observar-la, aportar allò que hi sigui desconegut. Es basa en la informació científica, la filosofia i els fets sobre el món natural. Acostuma a estar escrita en primera persona, carregada també d'observacions personals, aventures, reflexions filosòfiques... Els motius per escriure per tant poden ser variats, el més destacat ara mateix és l'emergència climàtica o la mitificació de la natura perduda.

Aquest gènere té els orígens en assajos en llengua anglesa escrits a la darrerria del segle XVIII i inicis del XIX, com són Henry David Thoreau, Ralph Waldo Emerson, John Muir o Walt Whitman. S'atribueix com a llibre fundador del gènere *The Natural History and Antiquities of Selborne* (Història Natural i d'Antiguitats de Selborne) de l'any 1789, de Gilbert White. Com a autors més contemporanis, tenim Aldo Leopold, Rachel Carson o Edwars Abbey. I cal destacar Robert Macfarland o Mark Cocker, amb èxits editorials recents.

En català, és difícil trobar els orígens, però podríem buscar alguns referents en els escrits de Joaquim Ruyra (*Marines i boscatges*), Víctor Català (*Solitud*), Jacint Verdaguer (*Canigó*), Mercè Rodoreda (*La mort i la primavera*). O altres autors més actuals com Jesús Montcada (*Camí de*

sirga), Maria Barbal (*Pedra de tartera*), Pep Coll, Mercè Ibars, Francesc Serés o Josep Maria Espinàs, Irene Solà (*Canto jo i la muntanya balla*). I altres dins d'un vessant més naturalístic o científic com Martí Boada, Ramon Folch o Joandomènec Ros. Ara, però, l'escriptura de natura en català, a partir, d'aquests inicis tardans i dispersos, s'hauria d'enfocar cap a la tasca de presentar les complexitats de les relacions humanes amb la natura. Buscar les esclatxes difuses entre la natura salvatge i la natura humana.